

A Vidékfejlesztési Minisztérium értékelése az Andau-Halbtorn térségébe tervezett szélerőműpark környezeti hatástanulmányáról

A magyar környezetvédelmi tárca 2010. július 21-én hivatalos értesítést kapott az osztrák környezetvédelmi tárcától, miszerint Burgenlandban megkezdődött az Andau-Halbtorn térségében tervezett **szélerőműpark** környezeti hatásvizsgálata. A Fertőzugtól keletre, a magyar határ közvetlen közelébe tervezett szélerőműpark **93 db, egyenként 135 m magas, 3 MW teljesítményű Enercon E-101 típusú erőműből** áll, a tervek szerint **279 MW összteljesítménnyel** üzemel majd.

Magyarország 2010. július 27-én jelezte, hogy környezetvédelmi szempontból érintheti a szélerőműpark létesítése, és mint potenciális hatásviselő fél, kérte részvételét *az országhatáron áterjedő környezeti hatások vizsgálatáról szóló ENSZ EGB egyezmény* (espooli egyezmény) szerint lefolytatott környezeti hatásvizsgálati eljárásban.

Az értesítés mellékleteként megküldött *teljes német nyelvű dokumentáció*, valamint a *környezetvédelmi nyilatkozat technikai jelentése, összefoglalása és a beruházás térség- és környezetspecifikus megítélése* című magyar nyelvű dokumentumok 2010. július 30. és 2010. szeptember 10. között hozzáférhetők voltak a Vidékfejlesztési Minisztérium honlapján (<http://www.kvvm.hu/index.php?pid=4&sid=82&khid=2717>).

Az Észak-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségen keresztül a minisztérium értesítette a hatásterületen elhelyezkedő települések helyi önkormányzatait, és kérte a leendő beruházás helyben szokásos módon történő kihirdetését, a környezeti hatástanulmány dokumentációjának megismertetését a nyilvánossággal.

2010. augusztus 25-én Andauban **szóbeli tárgyalást** tartottak a szélerőmű engedélyezési eljárásának keretében, ennek híre 2010. augusztus 17-én megjelent a Vidékfejlesztési Minisztérium honlapon, valamint a minisztérium közvetlenül értesítette a területi környezetvédelmi hatóság igazgatóját. A nyilvános fórumon a környezetvédelmi hatóságot az Észak-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség képviselte.

A környezeti hatástanulmányt az *Észak-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség*, a *Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság*, az *Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság*, az *Észak-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság*, az *Országos Tisztifőorvosi Hivatal*, valamint a *Vidékfejlesztési Minisztérium Vízügyi Helyettes Államtitkárság*, *Természetmegőrzési Főosztály*, *Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály* és *Környezetmegőrzési és – Fejlesztési Főosztály* értékelték.

Jelen álláspont a magyar kormányzati szervek, szakhatóságok és szakértők véleményének összegzése, értékelése alapján készült.

ÁLTALÁNOS ÉSZREVÉTELEK

Az érintett települési önkormányzatoknál, továbbá a hatósági ügyfélszolgálati irodán, és a honlapon az Észak-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség közleményt tett közzé a környezeti hatásvizsgálati eljárás megindulásáról, amelyre vonatkozóan a lakosság részéről észrevétel, beadvány a hat hetes határidőn belül nem érkezett.

Ugyanezen közleményt az Észak-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség az érintett civil szervezetek részére is megküldte elektronikus formában, észrevétel vagy beadvány szintén nem érkezett.

TERMÉSZETVÉDELMI SZEMPONTOK

A Mosoni - sík területét *A vadon élő madarak védelméről szóló (79/409/EEC) EU irányelv* alapján Magyarország 2004-ben az *Európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendeletben* a kiemelten veszélyeztetett fajok közösségi védelmének szabályozása érdekében HUFH10004 kóddal a Natura 2000 hálózathoz tartozó területnek jelölte Mosoni-sík Különleges Madárvédelmi Terület néven.

A terület rendeltetése a jelölő fajok {túzok (*Otis tarda*), kerecsensólyom (*Falco cherrug*), kék vércse (*Falco vespertinus*), rétisas (*Haliaeetus albicilla*), parlagi sas (*Aquila heliaca*)} kedvező természetvédelmi helyzetének biztosítása, fenntartása. A Mosoni-sík további, legjelentősebb természeti értéket képviselő védett, illetve közösségi jelentőségű madárfajai a **kis őrgébics** (*Lanius minor*), **parlagi pityer** (*Anthus campestris*), **hamvas rétihéja** (*Circus pygargus*) és a **barna rétihéja** (*Circus aeruginosus*).

A térbeli lehatárolás elsődlegesen a túzok élőhelyének figyelembevételével történt. A kijelölt terület déli részének nyugati szélé a jánossomorjai Rohrer-földektől a hegyeshalmi Csák-tanyáig, a magyar-osztrák államhatárral egybeesik, és így közvetlenül szomszédos a tervezett szélerőműparkkal, annak hatásai kétségtelenül kiterjednek a Mosoni-sík Különleges Madárvédelmi Területre.

A Mosoni-síkon élő, itt előforduló túzokállomány elválaszthatatlan része a négy ország, Ausztria, Csehország, Szlovákia és Magyarország területén élő nyugat-pannon populációnak, amelynek állománya rendkívüli mértékben lecsökkent, a kipusztulás szélére sodródott. A túzokok kedvelik a sík vagy enyhén lejtős, nyílt, fátlan vagy fás területekkel alig szabdaltságot. Félénk madarak, kerülnek az ember közelségét, a településeket, utakat, emberi létesítményeket. A rendelkezésükre álló teret egyenletlenül használják. Megszokott élőhelyeikhez évtizedeken át erősen ragaszkodnak. Rendkívül érzékenyen reagál a környezet megváltozására, a zavarás növekedésére. Ennek következtében morzsolódtak fel kisebb-nagyobb dunántúli állományai és 50 év leforgása alatt a teljes hazai fészkelő állomány mintegy egyharmadára csökkent. Az 1990-es évek első felében mindösszesen mintegy 120 egyedből állt, mely azóta valamelyest megerősödött, ma nagysága megközelítőleg 400 egyedre tehető. Ez elsősorban annak az Európa-szerte híres és példaértékű védelmi tevékenységnek köszönhető, amelyre jelentős mennyiségű pénzt és energiát fordítottak és fordítanak mind a mai napig. E tekintetben kiemelendő az Európai Unió által támogatott, és a közelmúltban lezárult túzokvédelmi LIFE projekt is.

A túzokok repülés közben gyakran ütköznek vezetékeknek, mivel manőverezési képességük korlátozott. A kifejlett egyedekre ez jelenti a legnagyobb, antropogén eredetű mortalitási tényezőt. A túzokok szélkerekekkel történő ütközése élőhelyükön és vándorlási útvonalaikon potenciális veszélyforrás.

A tervezett szélerőműpark közelében van a túzokok nyugat-magyarországi legjelentősebb telelőhelye, illetve a második legjelentősebb fészkelőterülete, mely területet évtizedekkel korábban is használtak. A túzokok ezen élőhelye a tervezett szélerőműpark zavaró hatása miatt csökkenne (lásd mellékelt térkép).

A Mosoni-síkra ugyanúgy jellemző a nagyfokú fragmentáltság, mint általában a nyugat-pannon túzokélőhelyekre. A túzokok megszokott dűrgő-, fészkelő-, vedlő- és telelőhelye ma már sajnos gyakran nem összefüggő területen található, ezek közt a túzokok rendszerint nagyobb távolságot repülve váltanak tartózkodási helyet. A tervezett szélerőműpark a burgenlandi első és második legjelentősebb dűrgő- és fészkelőhely (Parndorfer Platte – Heideboden és Waasen-Hanság), illetve a

nyugat-magyarországi legjelentősebb teelő- és a második legjelentősebb fészkelőhely (Mosonszolnok) közötti területen található, így egyértelműen fokozza ezen helyek fragmentáltságát, elszigetelődését.

Mindezek miatt az egész beruházást a helyi tűzokpopulációra tekintve hátrányosnak ítéljük. A legnagyobb veszélyt a projektterület északkeleti részén, Albertkázmérpuszta térségébe tervezett turbinák jelentik.

Szintén nem elhanyagolható a Mosoni-sík Különleges Madárvédelmi Terület egyéb, az infrastrukturális fejlesztésekre érzékeny jelölő fajaira, mint a kerecsensólyomra és a parlagi sasra várható hatás. A tervezett szélerőműpark északkeleti határától 4000 méterre parlagi sas, délkeleti határától mintegy 1000 méterre kerecsensólyom pár fészkel. A Hegyeshalom térségében költő, rádiótelemetriás adóval felszerelt parlagi sas és kerecsensólymok élőhely-használatáról nyert adatok alapján feltételezhető, hogy a fenti, a tervezett szélerőműpark közelében fészkelő fokozottan védett ragadozó madarak intenzíven használják táplálkozó területként a tervezési területet. Feltételezhető, hogy a tervezett szélerőműpark által kiváltott elkerülő hatás jelentős zavaró tényezőként, míg az ütközés veszélye jelentős veszélyeztető tényezőként hatna az érintett ragadozó madarakra.

A környezeti hatástanulmány sajnálatos módon nem foglalkozik ezen fajokkal, de a tűzokállományra kifejtett hatásokat is csak az osztrák oldali vonatkozásokban értékeli. Megítélésünk szerint ezeket a hatásokat alulbecsüli, és nem fogalmaz meg velük szemben számottevő kármérséklő vagy kiegyenlítő intézkedéseket.

Véleményünk szerint jelentős káros hatás éri a tűzokállományt mind az osztrák, mind a magyar oldalon, amelyeket a projekt megvalósításáról szóló döntés esetén kompenzálni kell (pl. más területen élőhely-fejlesztési intézkedések előírásával). Szintén kivizsgálandó a jelölő ragadozómadár fajokra, különösen a kerecsensólyomra és a parlagi sasra várható hatás, hiszen a szélerőművek jelentős mortalitási tényezővé válhatnak ezeknél a fajoknál is.

A tűzokra, a parlagi sasra és a kerecsensólyomra, mint a Natura 2000 terület jelölő fajaira jelentős hátránnyal járó projekt engedélyezési folyamatában ezért mindenképpen igényt tartunk az illetékes magyar hatóságok bevonására. A Natura 2000 hálózat és a jelölő értékek fenntartása közös kötelezettsége minden tagországnak, jelen esetben pedig éppen olyan, határon átnyúló állományokról van szó, amelyek megőrzése csak közös erőfeszítésekkel történhet. A tűzok esetében erre Ausztria külön kötelezettséget is vállalt, hiszen aláíró, részes fele a vándorló vadon élő állatfajok védelméről szóló nemzetközi egyezmény keretében kötött, a közép-európai tűzokpopulációk védelméről szóló Egyetértési Memorandumnak is.

A 79/409/EGK EU irányelvben foglaltak ismeretében és a magyar szabályozás értelmében a Natura 2000 hálózatba tartozó földterületeken **csak azok a tevékenységek** esnek korlátozás alá, amelyek veszélyeztetik a jelölő élőhelyeket, vagy a jelölő fajok állományait. A tűzokra vonatkozóan hazánkknak **ki kellett jelölnie** a Különleges Madárvédelmi Területet, a jelölő élőhelyek, illetve fajok védelmi rendszerének védelme érdekében biztosítani kell az értékes részek koherenciáját.

A magyar környezetvédelmi hatóság eddig minden szakmai lehetőséget megragadott a Mosoni-sík védelmére, így a keleti oldalon a szélerőművek csak a terület legszélén kaptak helyet, a nyugati oldalon pedig minden zavaró tényezőt igyekezett a hatóság kizárni az osztrák, szlovák és magyar oldalon élő tűzokok és más madarak számára szabad mozgás biztosítására.

A területi környezetvédelmi hatóságnál összefutnak a különböző, Mosoni síkra vonatkozó, tűzokot veszélyeztető beruházások engedélykérelmei (pl. szélerőművek, iparterületek kialakítása, több kavicsbánya, stb.). Elképzelhető, hogy ezen tevékenységek megvalósulása egyenként nem jelent visszafordíthatatlan környezeti károsodást, de összességében már komoly problémát idézhet elő.

Ezért került elutasításra a Várbalog község településrendezési tervében tervezett szélerőműpark, ugyanitt Natura 2000 területen új bánya, valamint egy 50 hektárnál nagyobb golfpálya kialakítása, Hegyeshalomban egy meglévő bányatelken a bányászat beindítása, illetve Rajkán egy új bánya nyitása.

ZAJVÉDELMI SZEMPONTOK

A hatásvizsgálat során végzett zajmérésekkel és számításokkal kapcsolatos észrevételek

A hatásvizsgálati dokumentáció szerint a szélerőműpark hatásterülete két magyar település: Várbalog és Albertkázmérpuszta települések lakott területét érinti. A hatásvizsgálat során a Novakustik GmbH 2010. március 25-én 20:00-tól 2010. március 26-án 10:00-ig az érintett településeken alapállapot felmérést végzett. Az eredmények szerint Albertkázmérpusztán az alapterhelés megítélési szintje (L_{r,o}) a szélsőbességtől függően 35 -38 dB volt, míg Várbalogon ugyanez a zajmutató 44 dB és 47 dB között alakult.

A tanulmány nem ad magyarázatot arra, hogy mi lehetett az oka a Várbalogon tapasztalható magas alapterhelési értékeknek. Ismerve, hogy a település közötti közlekedése csekély és egyéb jelentős zajforrása sincs, **kétségesnek tartjuk, hogy a mért alapterhelés valóban a településre jellemző érték.**

A hatásvizsgálat során a zajterjedés számításához a tanulmány készítője a WindPro elnevezésű szoftvert használta, amely az ISO 9613-2 szabványon alapul. A nemzetközi kutatások szerint a szélerőművektől származó zaj terjedése az előbbi szabványban leírt általános modellhez képest speciális eltéréseket mutat, azonban ezidáig a nemzetközi tudományos élet is megosztott abban a kérdésben, hogy az eltérések milyen mértékűek és hogyan építhetők be a modellbe. Jelenleg mind a WindPro szoftver, mind pedig az alapját képező ISO 9613-2 szabvány használata hazai és nemzetközi szinten elfogadott. **A felhasznált terjedési modell megfelelőségét tehát nem vitatjuk, azonban a számítási végeredményeknél figyelembe kell venni, hogy megbízhatósága kisebb, mint egyéb zajforrások esetében.**

A számítások a hazai szabályozástól eltérően nem 1,5 m, hanem a talajszinttől számított 4 m magasságra készültek. Tekintettel azonban arra, hogy a szélerőműpark a lakott területtől több mint 1000 m távolságra helyezkedik el és a zajforrások 99 m illetve 135 m magasan vannak, a számítási magasság eltéréseiből származó különbség teljes mértékben elhanyagolható.

A hatástanulmány szerint a szélkerekek hangteljesítményszintjéről (L_w) a hatásvizsgálat elvégzésekor még nem állt rendelkezésre a gyártó által garantált érték. A számítás az ISO 9613-2 szabványnak megfelelően a hangteljesítményszint értékekből indul ki. A hasonló paraméterekkel rendelkező szélkerekekre megadott, a gyártó által garantált hangteljesítményszint értékek alapján a hatástanulmányban megadott L_w értékek reálisnak tűnnek, azonban **a gyártó által garantált hangteljesítmény-szint hiánya tovább növeli a számítás bizonytalanságát.**

A magyar szabályozás szerinti zajvédelmi követelmények

Hazai szinten a zajterhelési (immissziós) határértéket a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékekről szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet tartalmazza. A szélerőműparkok, mint üzemi létesítmények vonatkozásában a jogszabály 1. számú mellékletét kell alkalmazni. A zajtól védendő területek jogszabály szerinti zajvédelmi besorolásának megállapításához a jogszabályon kívül figyelembe kell venni a települések érvényes településszerkezeti és – szabályozási tervét is.

Mind Várbalog, mind pedig Albertkázmérpuszta lakott területei a vonatkozó településszerkezeti tervek és szabályozási tervek szerint a templom és közvetlen környezete kivételével „falusias” beépítésű

területeknek minősülnek. Az ilyen típusú területek a zajtól védendő területek közé tartoznak, ahol a zajterhelési határértékek (L_{TH}) az alábbiak szerint alakul:

- éjszaka (22:00-6:00): a lakóházak védendő homlokzata előtt 2 m-re 1,5 m magasságban az összes üzemi zajforrástól származó zaj L_{AM} megítélési szintje¹ nem haladhatja meg a 40 dB(A) értéket (a megítélési idő²: a legnagyobb zajterelést adó félóra)
- nappal (6:00-22:00): a lakóházak védendő homlokzata előtt 2 m-re 1,5 m magasságban az összes üzemi zajforrástól származó zaj L_{AM} megítélési szintje nem haladhatja meg az 50 dB(A) értéket (a megítélési idő: a legnagyobb zajterelést adó folyamatos 8 óra)

Tekintettel arra, hogy a szélerőműpark hatásterülete nem áll átfedésben más üzemi létesítmény hatásterületével, ezért a *zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról* szóló 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet 1. számú melléklete alapján a fenti zajterhelési határértékek egyben megegyeznek a zajkibocsátási határértékkel is.

A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet 9. § (1) bekezdése értelmében „A környezetbe zajt vagy rezgést kibocsátó létesítményeket úgy kell tervezni és megvalósítani, hogy a védendő területen, épületben és helyiségben a zaj- vagy rezgésterhelés feleljen meg a zaj- és rezgésterhelési követelményeknek.”

A fentiek szerint a belső térre előírt határértékek betartása még nem elégíti ki a jogszabályi követelményeket, a szélerőműpark tervei zajvédelmi szempontból akkor felelnek meg a magyar szabályozás szerinti követelményeknek, ha a lakóházak védendő homlokzata elé előírt külső térre megállapított határértékek is teljesülnek. Ugyancsak fontos kitélt, hogy a határértéknek való megfelelés vizsgálatakor a *zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról* szóló 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet 1. § (3) bekezdése szerint azt az üzemelési állapotot kell figyelembe venni, amely évente legalább 12 alkalommal előfordul és ezek közül a legnagyobb zajkibocsátást eredményezi.

A hazai zajvédelmi követelmények összehasonlítása a hatásvizsgálat eredményeivel

A számított értékek közül az „Lr,spec” zajmutatóban kifejezett érték feleltethető meg a szélerőműpark L_{AM} megítélési szintben kifejezett zajkibocsátásával. A hazai követelményeknek való megfelelés vizsgálatánál éppen ezért a tanulmányban számított Lr,spec értéket vetettük össze az L_{TH} határértékekkel.

A becsatolt zajtérképek, illetve számítások alapján elmondható, hogy **nappali L_{TH} értékek mindkét településen teljesülnek. Az éjszakai L_{TH} határértékek vonatkozásában Várbalog településen bizonyos szélesség és szélirány esetén kismértékű határérték túllépés következhet be. Albertkámérpusztán kisebb bekövetkezési valószínűséggel, de ki nem zárható módon, ugyancsak kismértékű (1-2 dB-es) határérték túllépés fordulhat elő.** Az utóbbi állításunkat a számítási módszer I) pontban említett bizonytalansága, a hatástanulmány V. 2. 15. pontjában megjelölt bizonytalansági értékek támasztják alá azzal együtt, hogy az Albertkámérpusztára számított L_{spec} értékek csak kevéssel maradnak 40 dB alatt.

Várható terhelés–növekedésre vonatkozó észrevételek

Bár hazai szinten nincs arra vonatkozóan jogszabályi követelmény, hogy az alapállapothoz képest a vizsgált beruházás megvalósítása esetén milyen mértékű zajterhelés növekedés várható, azonban a környezet állapotának romlása megítélésében ez a kérdés kulcsfontosságú.

¹ A „megítélési szint” fogalma a német „Beurteilungspegel $L_{r,A}$ ” fogalmával egyezik meg.

² A „megítélési idő” fogalma német „Bezugszeit” fogalmával egyezik meg.

A hatásvizsgálat eredményei alapján Albertkázmérpusztán a zajterhelés mértéke nagy szélesség esetén 3 dB-lel is emelkedhet, ami már érzékszervileg is észlelhető. Az alapterhelés és a szélrómúvektől származó zaj ilyen esetekben együttesen az éjszakai határérték fölé emelkedhet. Várbalog kapcsán - tekintve, hogy az alapállapot mérés eredményeit vitathatónak tartjuk - a zajterhelés mértékének növekedéséről és ezzel együtt a környezet állapotának romlásáról nem vonható le következtetés.

Infrahangok

Az eddigi tudományos eredményekre alapozva a hatásvizsgálat infrahangokkal kapcsolatos megállapítását nem vitatjuk. Az infrahangok vonatkozásában a nemzeti szabályozásban határértékeink nincsenek. A szélkerekek és a lakott terület közti nagy távolság az infrahangok olyan mértékű csillapítását eredményezi, amely a tudomány jelenlegi állása szerint nem okoz egészségkárosító hatásokat.

A számítások alapján és a mellékelt zajtérképek alapján megállapítható, hogy *a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet* előírásait figyelembe véve mind Várbalog, mind Albertkázmérpuszta lakóépületei érintettek a szélrómúpark zaj hatásterülete által. A hatásvizsgálati dokumentációval illetve a szélrómúpark telepítésével kapcsolatosan az alábbi aggályok merülnek fel:

- Vitathatónak tartjuk, hogy a Várbalog településen elvégezett alapállapot felmérés eredménye valóban jellemző a település éjszakai alapterhelésére.
- Az érintett két magyar település vonatkozásában nem zárható ki, hogy bizonyos meteorológiai körülmények között a zajterhelési határérték éjszaka meghaladják a hazai határértékeket.
- Albertkázmérpuszta jelenlegi kedvező környezeti állapota a szélrómúpark zajkibocsátásának köszönhetően kis mértékben romlani fog. A zajterhelés növekedése nem lesz jelentős mértékű, de bizonyos meteorológiai körülmények fennállása esetén érzékszervileg is észlelhető. (Várbalog kapcsán az alapterhelés (L_{r,o}) mértékének vitatása miatt a környezet állapotának romlásáról egyelőre nem vonható le következtetés.)

A fenti okok miatt a szélrómúpark működése nem felel meg a magyarországi zajvédelmi előírásoknak.

LEVEGŐMINŐSÉG-VÉDELMI SZEMPONTOK

A szélrómúpark telepítése, a földmunkák, illetve a közlekedés porszennyezéssel jár, melyek a létesítmény megvalósulása után megszűnnek. Az üzemelés és a felhagyás során a szélrómúparknak várhatóan érzékelhető levegőminőséget meghatározó környezeti hatása nincs. Levegőtisztaság-védelmi szempontból országhatáron áttérjedő jelentős hatás nem várható az építés és az üzemelés során.

VÍZMINŐSÉG-VÉDELMI SZEMPONTOK

A szélrómúpark létesítése és üzemelése nem érint magyarországi felszíni víztestet, illetve felszín alatti vízbázist.

Az alapozási munkák részben érintik a határon átnyúló sp.1.1.1, sp.1.1.2. sekély porózus víztestjeinket, azonban a technológiai fegyelem betartása mellett ezek a munkák nem jelentenek veszélyt a víztestekre.

A technikai jelentésben említett olajfogó rendszer szakszerű kiépítésével és üzemeltetésével megakadályozható az esetleges olajszennyezés az üzemelés során.

Kérjük a dokumentációban szerepeltetni a szélerőműpark üzemelése során észlelt minden olyan üzemzavart, amely a környezetet károsíthatja, vagy veszélyezteti, a Magyar-Osztrák Vízügyi Bizottság keretében elfogadott kapcsolati rendszeren keresztül a magyar félnek kérjük bejelenteni.

Vízminőségvédelmi, valamint vízkészletgazdálkodási szempontból nem kifogásoljuk az érintett beruházást.

HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI SZEMPONTOK

A szélerőműpark építése során kitermelt, nagyrészt humuszos talaj keletkezése várható, melyet a munkálatok befejezését követően a területen szétterítenek, kis részét a közvetlen közelben lévő lerakó helyre helyezik el, vagy tájrendezésre, illetve a munkagödör betemetésére használnak fel. Továbbá várható építési és kommunális hulladékok keletkezése, melyeket konténerben, illetve rácsos dobozban gyűjtenek, majd az ezzel megbízott vállalat elszállítja azokat engedéllyel rendelkező hulladékkezelőkhöz. A tevékenység folytatása és felhagyása során nem várható jelentős hulladék keletkezése.

Hulladékgazdálkodási szempontból országhatáron áterjedő jelentős hatással nem kell számolni a létesítés, üzemelés, illetve felhagyás során.

TÁJVÉDELMI SZEMPONTOK

A tervezett beruházás tájképre gyakorolt hatását a környezeti vizsgálati dokumentáció az üzemelési szakaszban közepesnek minősíti, ami – tekintettel a terület mezőgazdasági hasznosítására – reális, a szomszédos magyarországi területekre is vonatkoztatható. A tájpotenciálra gyakorolt hatást, valamint a magyarországi területeken elhelyezkedő egyedi tájértékek érintettségét a tanulmány nem tárgyalja, így ezeknek a hatásoknak a **megítélése kétséges, pótlása szükséges**.

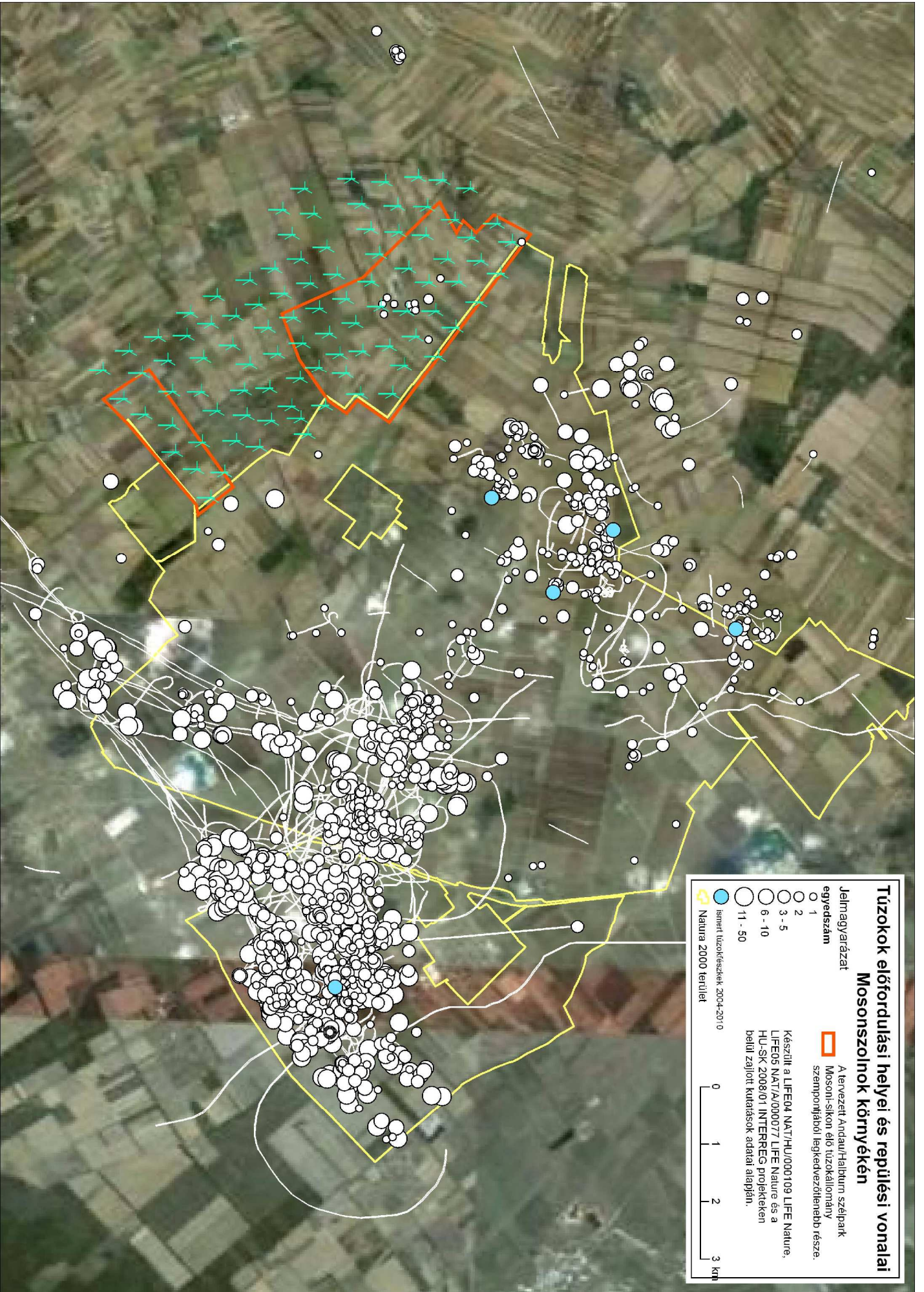
ÖSSZEZÉS

A szakvélemények alapján tekintettel arra, hogy a tervezett szélerőműpark helye a Fertő-Hanság Nemzeti Park és az országhatár közvetlen közelében van, a beruházásnak jelentős határon áterjedő negatív környezeti hatásai várhatók zaj- és természetvédelmi szempontból.

Megújuló energiaforrás létesítése ellenére a beérkezett szakvélemények alapján zaj- és természetvédelmi szempontból a szélerőműpark megvalósítását a környezeti hatástanulmányban ismertetett módon **nem tudjuk támogatni**. Magyarország az espooli egyezmény értelmében **kifogást emel a határ közelébe tervezett beruházás ellen**. Az eljárás keretében a felmerült kérdések tisztázása érdekében a kibocsátó féllel **további egyeztetésekre** van szükség. A nyilvánosság bevonásának biztosítása érdekében Magyarország területén rendezendő **nyilvános fórum**, valamint a felmerülő szakmai kérdések tisztázására **szakértői konzultáció(k) szervezése elengedhetetlen a projekt környezetvédelmi engedélyezésének további folyamatában**.

A szakértői konzultáción a fent említett konkrét észrevételek mellett a Magyarországot esetlegesen érinthető, a szélerőművek által okozott árnyékterhelésre vonatkozó kérdések tisztázását is szükségesnek tartjuk, melyek a környezeti hatástanulmányban nem szerepelnek.

Budapest, 2010. szeptember 17.

**Tűzokok előfordulási helyei és repülési vonalai
Mosonmaglódvár környékén**

Jelmagyarázat
 egyedszám
 0 1
 2
 3 - 5
 6 - 10
 11 - 50

**Ismeret tűzokfeszték 2004+2010
 Natura 2000 terület**

□ A tervezett Andau/Halibum szélpark Moson-síkon előtűzokállomány szempontjából legkedvezőtlenebb része.
 Készült a LIFE04 NAT/HU/000109 LIFE Nature, LIFE05 NAT/A/000077 LIFE Nature és a HU-SK 2008/01 INTERREG projektekben betöltött zölött kutatások adatai alapján.

0 1 2 3 km